

Република Србија
Привредни апелациони суд
2 Пж 9251/13
25.09.2014. године
Београд

У ИМЕ НАРОДА

ПРИВРЕДНИ АПЕЛАЦИОНИ СУД, поступајући по судији Снежани Новчић, као председнику већа, судијама Милицы Милановић Траиловић и Горану Савићу, чланови већа, у правној ствари тужиоца „Сарбос“ ДОО у стечају из Београда, кога заступа пуномоћник Бошко Тампоља, адвокат из Београда, против тужених: 1. АА из ... и 2. ББ из ..., чији је заједнички пуномоћник Јованка Зечевић Анђелковић, адвокат из Београда, ради побијања правне радње и предаје непокретности, вредност предмета спора 500.000,00 динара, одлучујући о жалби тужиоца изјављеној против пресуде Привредног суда у Београду П 4636/13 од 30.09.2013. године, у седници већа одржаној дана 25.09.2014. године, доноси

ПРЕСУДУ

ПРЕИНАЧАВА СЕ пресуда Привредног суда у Београду П 4636/13 од 30.09.2013. године и ПРЕСУЂУЈЕ:

I УСВАЈА СЕ тужбени захтев тужиоца, па се утврђује да је без правног дејства према стечајној маси тужиоца Уговор о поклону закључен дана године између тужених ББ из ..., као поклонодавца и АА из ..., као поклонопримца, оверен пред Првим основним судом у Београду под Ов I бр. 7609/12 од 25.04.2012. године.

II ОБАВЕЗУЈЕ СЕ тужена АА из ... да пренесе тужиоцу, Привредно друштво за производњу, трговину и услуге „Сарбос“ ДОО у стечају, право својине на кар. Парц. ... КО ..., укупне површине 491 м² и кат. парц. ... КО ..., укупне површине 992 м², на тај начин што ће у року од 8 дана од дан пријема ове пресуде дати тужиоцу пред судом оверену изјаву да тужилац има право да на себе изврши пренос права својине на наведеним непокретностима – кат. парц. ... и ... КО ..., а ако тужена у року од 8 дана не да такву изјаву, тужилац може на основу ове пресуде пренети на себе право својине на предметним кат. парц. ... и ... КО ... и укњижити се као власник у надлежном јавном регистру о непокретностима и стварним правима на њима када се за то стекну сви законски услови, што је дужан дужна да призна и трпи.

III ОБАВЕЗУЈЕ СЕ тужена АА из ... да преда у непосредну и мирну државину тужиоцу Привредном друштву за производњу, трговину и услуге „Сарбос“ ДОО у стечају, из Београда, слободне од свих лица и ствари кар. парц. ... КО ..., укупне површине 491 м² и кат. парц. ... КО ..., укупне површине 992 м², у року од 8 дана од дан пријема ове пресуде, под претњом принудног извршења.

IV ОБАВЕЗУЈУ СЕ тужени да тужиоцу солидарно накнаде трошкове парничног поступка у износу од 70.700,00 динара, у року од 8 дана од дана пријема отправка пресуде, под претњом принудног извршења.

V ОБАВЕЗУЈУ СЕ тужени да тужиоцу солидарно накнаде трошкове поступка насталих у поступку по жалби у износу од 53.600,00 динара, у року од 8 дана од дана пријема отправка другостепене пресуде, под претњом принудног извршења.

О б р а з л о ж е њ е

Изрека побијане пресуде гласи:

„I Одбија се тужбени захтев тужиоца „Сарбос“ ДОО у стечају из Београда, којим је тражио:

-да суд утврди да је без правног дејства према стечајној маси тужиоца Уговор о поклону закључен дана 25.04.2012. године између тужених ББ из ..., као поклонодавца и АА из ..., као поклонопримца, оверен пред Првим основним судом у Београду под Ов I бр. 7609/12 од 25.04.2012. године.

-да суд обавезе првотужену АА из ... да пренесе тужиоцу право својине на к.п. ... КО ..., укупне површине 491 м² и к.п. ... КО ..., укупне површине 992 м², на тај начин што ће у року од 8 дана од дан пријема ове пресуде дати тужиоцу пред судом оверену изјаву да тужилац има право да на себе изврши пренос права својине на наведеним непокретностима – кат. парц. ... и ... КО ..., а ако тужена у року од 8 дана не да такву изјаву, тужилац може на основу ове пресуде пренети на себе право својине на предметним кат. парц. ... и ... КО ... и укњижити се као власник у надлежном јавном регистру о непокретностима и стварним правима на њима када се за то стекну сви законски услови, што је дужан дужна да призна и трпи.

-да суд обавезе тужену АА из ... да преда у непосредну и мирну државину тужиоцу слободне од свих лица и ствари кар. парц. ... КО ..., укупне површине 491 м² и кат. парц. ... КО ..., укупне површине 992 м², у року од 8 дана од дан пријема ове пресуде, под претњом принудног извршења.

Обавезује се тужилац да исплати туженима солидарно износ од 10.500,00 динара, у року од 8 дана од дана пријема писменог отправка пресуде.“

Благовремено жалбом тужилац побија првостепену пресуду, из свих законом прописаних разлога, са предлогом да другостепени суд пресуду преиначи сагласно жалбеним наводима или да је укине и предмет врати првостепеном суду на поновно суђење. У образложењу разлога истиче да се ради о отуђењу непокретности која не припада друготуженом, већ тужиоцу. ББ је дакле поклонио непокретност која није његова. Самим тим, не постоји савесност друготуженог, у смислу чл. 281. ст. 3. Закона о облигационим односима, јер се ради о бестеретном располагању код којег се несавесност претпоставља. Надаље, у конкретној ситуацији ради се о правном следбенику противника побијања из чл. 129. ст. 4. тач. 2. Закона о стечају, којем је конкретна непокретност уступљена без накнаде – дакле првотуженој АА. Истиче да су учињене повреде поступка из чл. 374. ст. 2. тач. 12. и из чл. 374. ст. 1., у вези одредаба чл. 230. и 348. Закона о парничном поступку, јер је најпре требало јасно утврдити да ли су тужени признали тужбени захтев.

Тужени одговор на жалбу не достављају суду.

Испитујући побијану пресуду, применом одредбе чл. 386. Закона о парничном поступку, другостепени суд налази да је жалба тужиоца основана.

У првостепеном поступку нису учињене апсолутно битне повреде поступка из чл. 374. ст. 2. Закона о парничном поступку, на које овај суд пази по службеној дужности. Није учињена ни повреда поступка из чл. 374. ст. 2. тач. 12. Закона о парничном поступку, јер су у пресуди наведени сви разлози о битним чињеницама који нису у противуречности са стањем у списима предмета. Изрека пресуде је у

складу са датим образложењем, а суд је за своју одлуку дао образложење које је у складу са изведеним доказима. Неосновано се у жалби туженог указује да је првостепени суд учинио битну повреду одредаба парничног поступка из чл. 374. ст. 1., у вези чл. 348. и чл. 230. Закона о парничном поступку, уз образложење да су тужени у току поступка делимично оспорили тужбени захтев, док су у преосталом делу тужбени захтев признали, јер из стања у списима предмета не произилази да постоји јасно, изричито и недвосмислено признање тужбеног захтева. Наиме, не може се сматрати да наводи тужених из поднеска од 10.07.2013. године насловљених као одговор на тужбу имају карактер признања тужбених захтева, а имајући у виду да су тужени током даљег поступка путем пуномоћника на рочишту за главну расправу одржаног дана 30.09.2013. године у целости оспорили тужбени захтев.

Предмет тужбеног захтева је утврђење да је у овој правној ствари без правног дејства према стечајној маси Уговор о поклону од 25.04.2012. године, закључен између тужених.

Првостепени суд је у току поступка утврдио да је Привредно друштво „Сарбос“ ДОО из Београда, као купац, са ВВ из ..., као продавцем, закључило дана 04.06.2008. године у Београду Уговор о купопродаји непокретности њиве „...“ и то дела парцеле бр. ... КО ..., површине 20 а 00 м², све за купопродајну цену од 2.050.000,00 динара. Након тога, Привредно друштво „Сарбос“ ДОО из Београда закључује Уговор о купопродаји непокретности дана 11.04.2011. године у својству продавца са ББ из ..., као купцем, где се као потписник уговора на страни ДОО „Сарбос“, појављује ГГ, зет ББ. У чл.1. Поменутог уговора било је наведено да је продавац власник идеалног дела кат. парц. ... КО ..., величине 20 а 00 м², која је у А пописном листу бр. ... означена као њива „...“, укупне површине 50 а 13 м², а које је купљено од земљишно књижног власника ВВ из ... и то по основу купопродајног уговора закљученог 04.08.2008. године. У чл. 3. наведено је да предметну непокретност продавац продаје купцу за укупну цену од 500.000,00 динара.

Из интернет презентације Агенције за привредне регистре произилази да је предлог за отварање стечајног поступка над ДОО „Сарбос“ Београд, достављен суду дана 01.08.2011. године. Решењем Привредног суда у Београду 9 Ст 3168/2011 од 01.12.2011. године отворен је поступак стечаја над Привредним друштвом за производњу, трговину и услуге „Сарбос“ ДОО из Сремчице-Београд, ул. Дворжакова бр. 70/13.

Након отварања поступка стечаја над тужиоцем, стечајни управник поднео је тужбу Привредном суду у Београду, ради утврђења да је без правног дејства у односу на стечајну масу Уговор о купопродаји непокретности закључен са туженим ББ из ... 11.04.2011. године, те са предлогом да се обавезе тужени ББ из ... да пренесе у стечајну масу тужиоца право својине на спорној кат. парцели површине 20 а 00 м², као и да се обавезе тужени ББ из ... да преда у непосредну државину тужиоцу слободну од свих лица и ствари непокретност индивидуализовану као де кат. парц. ... КО ..., укупне површине 20 а 00 м², која је уписана у А пописном листу непокретности бр. ... КО ..., све са ближим ознакама као у наведеној пресуди. Првостепени суд усвојио је тужбени захтев тужиоца у наведеном делу пресудом Привредног суда у Београду 9 П 3460/12 од 19.03.2013. године, која је постала правноснажна и извршна 05.04.2013. године. Из образложења наведене пресуде произилази да је по процени Министарства финансија – надлежне Пореске управе тржишна вредност спорне непокретности 4.514.440,00 динара.

Међутим, пре окончања поменуте парнице дана 25.04.2012. године закључен је Уговор о поклону између првотужене и друготуженог, која лица су сродници по

крви у правој линији као отац и ћерка, па је поменути уговором ББ поклонио део спорне ствари АА. У уговору је наведено да је поклонодавац власник идеалног дела кат. парц. ... КО ..., величине 15 а 00 м² са ближим ознакама као у изреци пресуде. У списима је садржан и Уговор о деоби непокретности од 26.04.2012. године, који је закључен између 8 физичких лица, међу којима је и АА из ..., где је наведено да уговарачу АА припадају у својину и државину цела новоформирана кат. парц. ... КО ..., површине 491 м² и цела новоформирана кат. парц. бр. ... КО ..., површине 992 м², као и Уверење Републичког геодетског завода од 23.04.2013. године, којим се потврђује да је снимљена спорна кат. парцела и да је решењем бр. 952-02-9717/09 уређена промена носиоца права својине, на ближе описани начин као у поменутом Уверењу.

При овако утврђеном чињеничном стању, првостепени суд је извео закључак да нису били испуњени услови да се утврди да је без правног дејства према стечајној маси тужиоца Уговор о поклону закључен између тужених дана 25.04.2012. године, са образложењем да у описаном случају нема радње тужиоца ни активне, ни пасивне, која би за последицу имала оштећење поверилаца. Ово из разлога, јер тужилац није потписник Уговора о поклону закљученог између туженог првог и другог реда, односно није био учесник правног посла који је проистекао из акта који је предмет спора. Како тужилац као стечајни дужник побија правне радње у којима није учествовао, то тужилац није доказао испуњеност услова за побијање правних радњи у смислу одредаба Закона о стечају.

Привредни апелациони суд налази да је првостепени суд при правилно утврђеном чињеничном стању, погрешно применио материјално право.

Одредбом чл. 119. ст. 1. Закона о стечају, прописано је да правне послове и друге правне радње закључене односно предузете пре отварања стечајног поступка, којима се нарушава равномерно намирeње стечајних поверилаца или оштећују повериоци, као и правне послове и друге правне радње којима се поједини повериоци стављају у погоднији положај (у даљем тексту: погодивање поверилаца), могу побијати стечајни управник, у име стечајног дужника и повериоци, у складу са одредбама овог Закона. У конкретном случају, побијање врши стечајни управник у име стечајног дужника, јер је спорни уговор радња којом се оштећују повериоци. Ставом 4. Истог члана прописано је да се побијање може вршити од отварања стечајног поступка до одржавања рочишта за главну деобу. Из навода-ургенције стечајног управника произилази да ће такво рочиште тек уследити.

Одредбом чл. 124. ст. 1. Закона о стечају, прописано је да правни посао и правна радња стечајног дужника без накнаде или уз незнатну накнаду могу се побијати ако су закључени односно предузети у последњих 5 година пре подношења предлога за покретање стечајног поступка. У конкретном случају, предлог за покретање поступка стечаја достављен је суду 01.08.2011. године, док је спорни посао закључен 25.04.2012. године и то након отварања поступка стечаја, па су се стекли услови за побијање у смислу цитираног прописа.

Одредбом чл. 125. ст. 1. тач. 7. Закона о стечају, прописано је да повезаним лицима стечајног дужника у смислу овог закона сматрају се између осталог и лице које је сродник у правој линији, без обзира на степен сродства. У предметном случају, располагање непокретношћу најпре је вршено између претходника стечајног дужника, када је четири месеца пре покретања стечаја уговор о купопродаји, као продавац потписао ГГ из ..., директор и зет друготуженог, а са друге стране као купац потписник је био ББ, таст ГГ и отац првотужене АА. Након тога ББ поклања непокретност ћерки АА. Из изјаве ГГ, бившег директора стечајног

дужника произилази да је убедио таста да потпише уговор како би сачувао поменути плац. Међутим против уговора о купопродаји стечајни управник након отварања стечаја подноси суду побојну тужбу, па ГГ по сопственој изјави успева да убеди таста да плац поклони његовој супрузи, а тастовој ћерки, овде првотуженој, све пре окончања парнице по првој побојној тужби. Из изнетог произилази да су повезана лица у смислу цитираног прописа стечајни дужник и таст бившег директора стечајног дужника, а ширим тумачењем и првотужена као супруга бившег директора, што указује на несавесност свих уговарача, мада се несавесност код бестеретних располагања и претпоставља.

Наиме, одредбом чл. 129. ст. 3. и 4. Закона о стечају, прописано је да се тужба за побијање правног посла или правне радње може поднети и против наследника или другог универзалног правног следбеника противника побијања. Тужба се може поднети и против осталих правних следбеника противника побијања између осталог ако је правни следбеник знао за чињенице које представљају разлог побијања његових радњи или радњи претходника, односно ако је оно што је стечено правним послом или правном радњом који се побијају правном следбенику уступљено без накнаде или уз незнатну накнаду. У датом случају, реч је о осталим правним следбеницима и то ћерки као сингуларном сукцесору противника побијања, којој је стечено уступљено без накнаде. Изнето указује да постоји пасивна легитимација тужених у поступку без обзира што стечајни дужник није био потписник уговора о поклону, што даље подразумева да је погрешан правни закључак првостепеног суда да се могу побијати само правни послови које је закључио стечајни дужник, јер се могу побијати и послови које је закључио противник побијања са својим следбеником у праву.

Дакле, постоји, бестеретно располагање сингуларног сукцесора и располагање његовог правног претходника уз незнатну накнаду који је у конкретном случају ствар прибавио од стечајног дужника за 500.000,00 динара, а сам стечајни дужник непосредно пре тога купио је за око 2000.000,00 динара. Такође из образложења правноснажне пресуде првостепеног суда П 3460/12 произилази да је била процењена од стране надлежне пореске управе на износ од око 4.500.000,00 динара, што се може поистоветити са предузетом радњом стечајног дужника уз незнатну накнаду, све у вези одредбе члана 124 Закона о стечају. Како је реч о правном послу којим су оштећени стечајни повериоци, а током поступка није оспоравано да у стечајној маси нема довољно имовине за намирење стечајних поверилаца преиначена је пресуда као у ставу један. Како је у овом моменту земљишно књижни власник АА по оцени овог суда основан је и захтев за чинидбу у смислу обавезивања првотужене на давања изјаве да тужилац има право да на себе пренесе право својине (клаузула интабуланди), односно да ће у противном упис права својине бити извршен на основу пресуде, што би било у складу са одредбом чл. 87. ст. 2. Закона о државном премеру и катастру, где је између осталог прописано да изјава о дозволи уписа може бити дата у посебној исправи уз оверу потписа лица, па би по оцени овог суда таква изјава уз пресуду могла бити основ за упис својине у корист тужиоца. Из изнетих разлога преиначена је пресуда у ставу два изреке првостепене пресуде. У смислу одредбе чл. 130. Закона о стечају усвојен је захтев тужиоца за враћање у стечајну масу постигнутих имовинских користи, јер је тужилац успео са захтевом за побијање правног посла, те је из изнетих разлога преиначена пресуда као у ставу три.

Наиме, спорни уговори посматрани су као пуноважни послови, јер су се стекли услови за побијање пуноважних правних послова, односно у погледу првог уговора о купопродаји који је био закључен између претходника тужиоца и

друготуженог, већ постоји правноснажна пресуда да је без дејства у односу на стечајну масу, јер је извршен пренос без одговарајуће противчинидбе, док се други уговор о поклону закључен између првотужене и друготуженог основано побија у предметној парници, јер је трећи отуђио прибављену ствар бестеретним послом, што даље значи да је прибавилац дужан да је врати у стечајну масу без обзира да ли је знала да се радња претходника може побијати, све имајући у виду и слично правило из чл. 283. ст. 2.с Закона о облигационим односима, чијом се аналогном применом може извести закључак да су услови из члана 129. Ст. 4 алтернативно прописани (сукцесор сингуларни је знао за разлоге побијања или бестеретно се располагало), што опет овде није од одлучног значаја, јер стицај околности указује на испуњеност оба услова.

Из изнетог произилази да је основан навод жалбе да се ради о правном следбенику противника побијања, овде првотуженој, чија се несавесност претпоставља, услед бестеретног стицања спорне ствари.

Одредбом чл. 204. Закона о парничном поступку, прописано је да ако странка отуђи ствар или право о коме тече парница, то не спречава да се парница међу истим странкама доврши. У конкретном случају, поступак стечаја отворен је током 2011. године, друготужени отуђио је ствар првотуженој 2012. године и то пре окончања побојне парнице чији је предмет тужбеног захтева био побијање уговора о купопродаји од 11.04.2011. године и која је окончана 2013. године.

Ставом 2. чл. 204. Закона о парничном поступку, прописано је да лице које је прибавило ствар или право о коме тече парница може да ступи у парницу уместо тужиоца, односно туженог, само ако на то пристану обе странке. У предметном случају, прибавилац АА из ... није покушала да ступи у парницу која је у тренутку прибављања ствари текла између овде тужиоца и друготуженог, што је и разумљиво имајући у виду да се ради о несавесном лицу, а наведени институт ступања у парницу установљен је пре свега у корист савесних прибавилаца ствари.

Ставом 3. чл. 204. Закона о парничном поступку, прописано је да у случају из ст. 1. овог члана пресуда има дејство и у односу на стицаоца. Наведено подразумева да пресуда првостепеног суда 9 П 3460/12 од 19.03.2013. године правно дејство производи и у односу на АА као стицаоца ствари, све у смислу да је дужна трпети да се таква ствар врати у стечајну масу. Наиме, реч је о интервенцијском дејству пресуде у корист стечајног дужника, у односу на стицаоца ствари, те постојање такве пресуде оправдава покретање предметне парнице што је такође разлог за усвајање тужбеног захтева поред већ изнетих.

Применом одредаба чл. 153., 154., 163. и 165. Закона о парничном поступку, суд је обавезао туженог да тужиоцу накнади трошкове поступка у укупном износу од 70.700,00 динара, а који трошкови се састоје од 9.000,00 динара за састав тужбе, 25.600,00 динара на име таксе на тужбу, 10.500,00 динара за заступање на једном рочишту, 25.600,00 динара на име таксе за пресуду, све по важећој АТ и ТТ, те по опредељеном трошковнику тужиоца.

Трошкови настали у поступку по жалби састоје се од 18.000,00 динара за састав жалбе и 25.600,00 динара на име таксе за жалбу, укупно 53.600,00 динара.

Побијана пресуда преиначена је применом одредбе чл. 394. ст. 1. тач. 4. Закона о парничном поступку.

За тачност отправка,